

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek – najlepsza inwestycja

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Do 14-11
Nol lab
p. LaShe*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
DEPARTAMENT
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
Wzrost
06-07-2012
L.dz.....

Wydział Wdrażania Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki
Wpł. 06-07-2012
L.dz. 2546.10.7.12

*DEFS-W
AUM-
Pant*

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny:

Proces dydaktyczny ukierunkowany na efekty uczenia się, w tym kształtujący kompetencje twórczego myślenia, innowacyjności i pracy zespołowej wśród uczniów, a także wspierający budowanie zaufania społecznego i kapitału społecznego.

Nazwa projektodawcy:

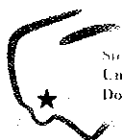
Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska

Tytuł projektu:

Szkoła Życia

Numer umowy:

UDA-POKL.09.05.00-02-314/11-00

Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO

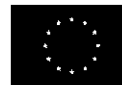

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. v.

Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska
Ul. Długa 33, 58-100 Świdnica, tel. 74 646 29 27, fax. 74 646 29 21
szkolazycia@upds.pl, urbanowicz@upds.pl, www.upds.pl

Spis treści

I.	Uzasadnienie	3
II.	Cel wprowadzenia innowacji	9
III.	Opis innowacji, w tym produktu finalnego	11
IV.	Plan działań w procesie testowania produktu finalnego	17
V.	Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa	20
VI.	Strategia upowszechniania	22
VII.	Strategia włączania do głównego nurtu polityki	25
VIII.	Kamienie milowe II etapu projektu	26
IX.	Analiza ryzyka	26

I. Uzasadnienie

Na przestrzeni lat obserwuje się wzrost w Polsce przestępczości wśród nastolatków. **Skalę zjawiska** potwierdza przeprowadzona podczas pierwszego etapu realizacji projektu pogłębiona analiza problemu:

W 2010 roku szkoły podstawowe, gimnazjalne, średnie i zawodowe były miejscem 28 683 przestępstw. Dla porównania w latach wcześniejszych dane w tym zakresie przedstawiały się następująco:

- 2004 - 17.275
- 2005 - 17.724
- 2006 - 19.067
- 2007 - 17.471
- 2008 - 19.443
- 2009 - 21.040

Dane te dotyczą wszystkich przestępstw popełnionych w szkole. Nie obejmują natomiast kradzieży, w których wartość strat nie przekroczyła 250 zł - są to wykroczenia, a nie przestępstwa. Policja nie dysponuje statystyką wykroczeń tego typu popełnionych w szkole.

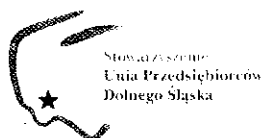
Analiza statystyk dotyczących przestępczości młodych ludzi związanej z agresją wskazuje, że na przestrzeni lat 1999 – 2009 o:

- 169 % wzrosła liczba dziewcząt do 16 roku życia – podejrzanych o bójki i pobicia, podczas gdy wzrost liczby chłopców w tej kategorii wyniósł 55 %
- 176 % wzrosła liczba dziewcząt do 16 roku życia – podejrzanych o niszczenie i uszkodzenie mienia, podczas gdy wzrost liczby chłopców w tej kategorii wyniósł 38,3% ,
- 61% wzrosła liczba dziewcząt do 16 roku życia – podejrzanych o spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, podczas gdy wzrost liczby chłopców w tej kategorii wyniósł 20 %.

W 2011 roku nastąpił spadek ilości orzeczeń w stosunku do roku 2010, wobec nieletnich w związku z czynami karalnymi w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym i poprawczym (w 2010 – 39 687 orzeczeń, 2011 – 38 793 orzeczeń).

W stosunku do 2010 roku, w roku 2011 nastąpił spadek ilości orzeczeń wobec nieletnich w związku z czynami karalnymi w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym (z 33 421 orzeczeń do 32 312).

Zaobserwowano też zmniejszenie liczby osób umieszczanych w zakładach poprawczych (w 2010 – 978 orzeczeń, w 2011 – 755). Z kolei zdecydowanie więcej osób korzysta z mniej restrykcyjnych form w postaci środków tymczasowych tj. umieszczenie w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

(636 orzeczeń w 2011 w stosunku do 439 w 2010r.) i socjoterapeutycznych oraz nadzór kuratorski.

Orzeczone środki wobec nieletnich w postępowaniu poprawczym w 2011 roku, w różny sposób kształtują się w zależności od poszczególnych okręgów sądów okręgowych.

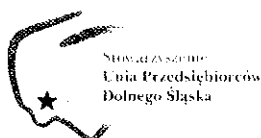
W wybranych okręgach sądów okręgowych województwa dolnośląskiego rozkład orzeczonych środków przedstawia się następująco:

Okręgi sądów okręgowych	Środki poprawcze ogółem	Zakład poprawczy bez zawieszenia	Zakład poprawczy z zawieszeniem	Środki w okresie zawieszenia zakładu poprawczego				Środki wychowawcze	W tym umieszczono w:			Inne środki	Umorzono postępowanie
				Nadzór kuratora	Nadzór organizacji młodzieżowej, osoby godnej zaufania etc.	W tym umieszczenia w:			Zakładzie lecznicze	Młodzieżowym ośrodku wychowawczym	Młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym		
						Młodzieżowym ośrodku wychowawczym	Młodzieżowym ośrodku socjoterapii						
Jeleniogórski	6	4	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Legnicki	34	12	22	9	-	4	-	1	-	-	-	-	2
wrocławski	21	9	12	7	-	2	2	-	-	1	-	-	2

Z punktu widzenia realizowanego projektu interesującym wydawały się powiaty województwa dolnośląskiego na tle powiatów z innych części kraju. W 2011 roku orzeczone środki poprawcze wobec nieletnich w powiatach należących do województwa dolnośląskiego nie odbiegały od ilości stosowanych tego typu środków w innych powiatach. Zdecydowanie mniej niż w innych powiatach było orzeczeń nadzoru kuratorskiego. W zasadzie nie kierowano do ośrodków socjoterapeutycznych oraz w ogóle nie zastosowano środków wychowawczych samoistnych w powiatach województwa dolnośląskiego.

W 2010 roku, kiedy to funkcjonowały 72 Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze z liczbą miejsc 4370 oraz 57 Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii z liczbą miejsc 4576, dokonana analiza (stanu istniejącego w roku szkolnym 2009/2010) wykazała, że wskaźnik nieletnich umieszczanych w obu omawianych typach ośrodków stanowią nieletni, którzy popełnili czyny zabronione (łącznie 80,76%).

W niektórych Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w roku szkolnym 2009/2010 wskaźnik dotyczący nieletnich, którzy popełnili czyny zabronione, był znacznie wyższy od wartości średniej wyliczonej dla wszystkich tego typu placówek (na poziomie około 27%) i wynosił:

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

MOW Szklarska Poręba, woj. dolnośląskie – 100%
MOW Wałbrzych, woj. dolnośląskie – 100%.

W przypadku Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii, gdzie, według pierwotnych założeń, nie powinien zostać skierowany ani jeden nieletni, który popełnił czynny karalny (obecny wskaźnik 27,92%), problemy generowane przez tę grupę wychowanków stanowią poważne zagrożenie bezpieczeństwa dla pozostałych. Wychowankowie przejawiający zaburzenia emocjonalne, z nadpobudliwością psychoruchową, zespołem ADHD, zespołem Aspergera i innymi dysfunkcjami utrudniającymi normalne funkcjonowanie społeczne i uczenie się stają się ofiarami przemocy rówieśniczej ze strony osób, których powodem pobytu w ośrodku jest popełnienie czynu karalnego (często związanego z użyciem przemocy). Sytuacja osób przebywających w ośrodkach nie ulega poprawie, mimo iż znaleźli się w specjalistycznej placówce, w której mieli uzyskać pomoc w pokonywaniu dotychczasowych trudności.

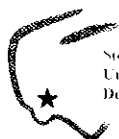
MOS Oława, woj. dolnośląskie – 64,86%
MOS Wałbrzych, woj. dolnośląskie – 45,83%
MOS Wrocław, ul. Wałbrzyska – 38,89%
MOS Brzeg Dolny, woj. dolnośląskie – 34,67%
MOS Iwiny, woj. dolnośląskie – 33,33%
MOS Lwówek Śląski, woj. dolnośląskie – 32,86%
MOS Szklarska Poręba, woj. dolnośląskie – 31,25%.

W świetle powyższego zestawienia pojawia się wiele pytań i wątpliwości dotyczących realizacji zadań resocjalizacyjnych przez Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze i Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapeutyczne.

Znacznie wysoki a przez to istotny dla analizy skuteczności procesu resocjalizacji jest wskaźnik nieletnich wymagających leczenia psychiatrycznego, którzy przebywają w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych lub Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii. W niektórych placówkach był on znacznie wyższy od średniej wyliczonej dla wszystkich ośrodków (około 13,5%):

MOW Wrocław, pl. Grunwaldzki – 75%
MOW Brzeg Dolny, woj. dolnośląskie – 49,30%
MOS Brzeg Dolny, woj. dolnośląskie – 42,67%
MOS Oława, woj. dolnośląskie – 29,73%
MOS Lwówek Śląski, woj. dolnośląskie – 27,14%.

Wysoki wskaźnik nieletnich wymagających leczenia psychiatrycznego nie budzi wątpliwości w placówkach specjalizujących się w udzielaniu pomocy młodzieży uzależnionej od alkoholu i innych środków odurzających. Niewłaściwy dobór podopiecznych w danej placówce może powodować pojawienie się

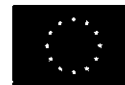
Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. v.

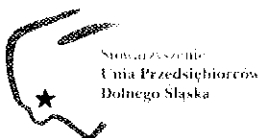
.....
dodatkowych, trudnych do opanowania przez personel problemów. Wymaga to także stosowania bardzo zróżnicowanych, często zindywidualizowanych metod oddziaływania resocjalizacyjnego.

Na wzrost agresji i przemocy wśród młodych ludzi składa się wiele przyczyn. Wchodzą oni w konflikt z prawem najczęściej z powodu społecznego nieprzystosowania, wywołanego nieprawidłowym procesem socjalizacji, patologicznymi zmianami psychofizycznymi czy antagonistyczno-destrukcyjną socjalizacją. Dziecko przebywające w środowisku przestępczym, zmarginalizowanym, patologicznym będzie bardziej podatne na negatywny wpływ otoczenia niż dzieci, u których proces socjalizacji przebiega prawidłowo.

Główną przyczyną marginalizacji w Polsce jest ubóstwo – poniżej relatywnej granicy ubóstwa (miesięczny dochód czteroosobowej rodziny poniżej 1709zł) żyje 17,3% Polaków, poniżej minimum egzystencji (miesięczny dochód czteroosobowej rodziny poniżej 1196 zł) żyje 5,7% Polaków. Dzieci żyjące w ubogich rodzinach nie mają zapewnionej odpowiednich warunków życia (często są niedożywione), nauki czy opieki zdrowotnej. Ich sytuacja pogarsza się tym bardziej, gdy w rodzinie zachodzą zjawiska patologiczne, jak przemoc, alkoholizm, narkomania. Problemy z nauką wraz z brakiem zainteresowania ze strony rodziców prowadzą do zbliżenia się do środowisk marginalizowanych, przestępczych. W takim towarzystwie nieletni widzą, że działania przestępcze są źródłem łatwych pieniędzy. Chęć zaimponowania innym i potrzeba zdobycia pieniędzy skłaniają dzieci do kradzieży, rozbojów, handlowania narkotykami, a nawet zabójstw.

Wobec młodych osób wchodzących w konflikt z prawem sąd rodzinny może zastosować środki wychowawcze (m.in. upomnienie, nakaz naprawy wyrządzonej szkody, nadzór rodzica, kuratora, umieszczenie w rodzinie zastępczej, umieszczenie w ośrodku szkolno-wychowawczym) bądź, w przypadku orzeczenia nieskuteczności środków wychowawczych umieszczenie nieletniego w zakładzie poprawczym.

W następstwie wzrostu liczby nieletnich skonfliktowanych z prawem generuje się **kolejny problem**, jakim jest coraz większy koszt utrzymania wychowanków tych placówek. Z budżetu państwa ponoszone były wysokie wydatki na utrzymanie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. W skali kraju w 2007r. wydatki na 1 wychowanka miesięcznie kształtowały się od 3772 zł do 17338 zł (średnio 6.880 zł), a w 2008 r. od 4532 zł do 18310 zł (średnio 8.013 zł, tj. wzrost o ok. 16%). Kwoty te uzależnione były od rodzaju zakładu oraz liczby wychowanków w grupie wychowawczej i oddziale szkolnym. Najdroższe w utrzymaniu były zakłady poprawcze o charakterze zamkniętym i o wzmożonym

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

nadzorze wychowawczym, w których liczba wychowanków w grupie oraz oddziale szkolnym wynosiła odpowiednio ośmiu i czterech nieletnich (np. Zakład Poprawczy w Nowem gdzie miesięczny koszt utrzymania nieletniego wyniósł 18,3 tys. zł i Trzemesznie 15,2 tys. zł).

Dla porównania - według danych Ministerstwa Edukacji Narodowej, średni miesięczny koszt utrzymania w przeliczeniu na jednego wychowanka w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym wynosił: w 2007 r. – 2.681 zł, a w 2008 r. – 2.928 zł. Według danych Centralnego Zarządu Służby Więziennej, w latach 2007-2008 miesięczny koszt utrzymania jednego osadzonego wynosił odpowiednio 1.940 zł i 2.322 zł.

Przy wysokich nakładach ponoszonych na działalność zakładów poprawczych wysoka wartość odsetka osób wracających na drogę przestępczą tym bardziej wskazuje potrzebę przeprowadzenia zmian.

Kolejny problem przejawia się w tym, że powołane w celu resocjalizacji zdemoralizowanych młodych ludzi zakłady poprawcze nie spełniają swoich funkcji – wiele osób opuszczających zakład poprawczy jest jeszcze bardziej zdemoralizowana niż przed umieszczeniem w nim.

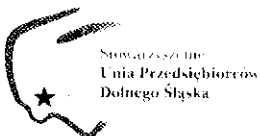
Na podst. „Informacji o wynikach kontroli funkcjonowania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich” (Wa-wa, VII, 2009r.) NIK ocenia negatywnie funkcjonowanie systemu resocjalizacji nieletnich. System ten jest niepełny i niespójny, a znaczna część zadań nie jest wykonywana lub wykonywana jest niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Brak spójnego systemu resocjalizacji nieletnich oraz stwierdzone nieprawidłowości sprawiają, że, pomimo ponoszonych wysokich wydatków ze środków publicznych, efekty działań resocjalizacyjnych w tych placówkach nie są zadowalające.

Podstawowym wskaźnikiem umożliwiającym ocenę skuteczności procesu resocjalizacji jest wskaźnik przestępczości przez byłych wychowanków zakładów poprawczych. Niestety, poza wynikami kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. *Funkcjonowanie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z 2009r.*, nie prowadzi się w tym zakresie żadnych statystyk.

Połowa ankietowanych przez NIK (w ramach przedmiotowej kontroli) wychowanków skontrolowanych zakładów poprawczych podała m.in., że pobyt w zakładzie nie pomógł im w starciu do samodzielnego życia.

W oparciu o dane z Krajowego Rejestru Sądowego za okres od lipca 2001 r. do 31 grudnia 2008 r. ustalono, że w przypadku 14 z 16 skontrolowanych zakładów poprawczych na ogółem 1.700 zwolnionych z tych placówek wychowanków: 981, tj. 58% ponownie powróciło na drogę przestępstwa. W grupie tej: 198 osób karę odbyło, 268 nadal ją odbywało, pięć było poszukiwanych listem gończym w sprawie karnej, 490 osobom warunkowo zawieszono wykonanie kary, a 20 orzeczono bezwzględną karę pozbawienia wolności lecz osoby te nie odbyły i nie odbywają kary.

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Jedną z podstawowych przyczyn szybkiego powrotu na drogę przestępczą jest powrót do destrukcyjnego środowiska, młody człowiek pozostawiony bez żadnej pomocy ze strony państwa wspierającej aklimatyzację w nowych warunkach, wraca do dawnych kolegów i przestępczych metod zarabiania na życie.

Konsekwencje rozmiaru zdiagnozowanego problemu uwidaczniają się w niewydolności systemu resocjalizacyjnego w Polsce.

W Polsce funkcjonuje 21 zakładów poprawczych, 4 zakłady resocjalizacyjno-rewalidacyjne oraz 2 zakłady resocjalizacyjno-terapeutyczne. Pod koniec 2009r. przebywało w nich 1695 osób (Mały Rocznik Statystyczny Polski 2010, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010), przy limicie miejsc 1288 osób.

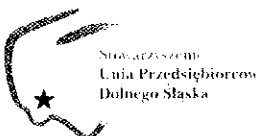
Pełne wykorzystanie limitów miejsc w zakładach poprawczych utrzymuje się od wielu lat (Zakłady poprawcze rokrocznie zgłaszają problemy niewystarczającej liczby miejsc, np. z powodu braku miejsc w 2006 r. nie zrealizowano 169 wniosków o umieszczenie w zakładzie poprawczym. Wnioski te zostały zrealizowane w 2008 r.)

Występujące przepełnienie stwarza trudności w prowadzeniu resocjalizacji nieletnich. Znaczne przekraczanie limitu miejsc utrudnia prawidłowy przebieg edukacji i wychowania, a w przypadku prowadzenia przez zakład poprawczy kształcenia zawodowego – ogranicza możliwość prowadzenia praktycznej nauki zawodu w sytuacji ściśle określonej liczby stanowisk warsztatowych. Grupowanie w jednym miejscu młodzieży o zbyt dużym zróżnicowaniu wiekowym, sprawia też, że młodszy chcąc się przypodobać starszym kolegom i uzyskać znaczącą pozycję w grupie, dopuszczają się czynów, których być może by nie popełnili, będąc wyłącznie w swojej grupie wiekowej. Ponadto takie duże zbiorowości złożone z młodocianych przestępców, którzy popełnili czyny zabronione w różnych obszarach dają szerokie pole do wymiany umiejętności przestępczych.

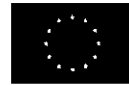
O niewydolności systemu świadczy przeprowadzona przez NIK w 2007r. inspekcja w Ministerstwie Edukacji Narodowej pod kątem realizacji przez ten resort zadań, jakie nakłada ustawa o systemie oświaty w zakresie nadzoru nad dopełnieniem obowiązku nauki przez młodzież do 18 roku życia. Pokontrolne wnioski uwidaczniają szereg nieprawidłowości, jakie miały miejsce w l.2005-2007, czyli w okresie objętym kontrolą.

Ogólne wnioski wyciągnięte z opisanych raportów nie pozwalają rokować pozytywnie na najbliższą przyszłość. Statystyki wskazują jednoznacznie na coraz niższy wiek osób popełniających przestępstwa, rosnącą liczbę przestępstw popełnianych z udziałem agresji oraz rosnącą liczbę sprawców – dziewcząt dokonujących zwłaszcza przestępstw z agresją. Stwierdzone natomiast w wyniku kontroli nieprawidłowości utrudniają i ograniczają prawidłowe prowadzenie procesu resocjalizacji.

Konieczne są w zw. z tym zasadnicze zmiany. (W ramach projektu przeprowadzono badania ilościowe (1000 ankiet) oraz jakościowe (100 wywiadów

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

pogłębianych) z osobami pracującymi z młodzieżą trudną na podstawie wyników można określić iż

- Ponad 60% respondentów wyraża opinię, iż w resocjalizacji brakuje innowacyjnego podejścia. W zakresie problemów 59% ankietowanych podało iż system resocjalizacji jest zbyt skostniały natomiast 56 % określiło iż występuje ubogość form i metod. W kontekście tego koncepcja wprowadzenia do resocjalizacji nieletnich metody survivalowej jest niejako wyjściem naprzeciw temu problemowi. Ponad 46% wskazań uzyskało stwierdzenie, że system resocjalizacji jest niedoinwestowany.

Bardzo optymistyczna jest deklaracja w zakresie poparcia i wprowadzania survivalu jako metody stosowanej w resocjalizacji. Ponad połowa 57 % deklaruje, że udzieli wsparcia dla wprowadzania tej metody a blisko 15% daje zdecydowaną i pewną deklarację że chce pracować tą metodą. Wyniki potwierdziły, iż kadra merytoryczna zajmująca się młodzieżą chętnie wprowadzi w życie nowe koncepcje pracy z wychowankami.

II. Cel wprowadzenia innowacji

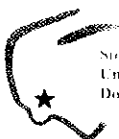
Projekt zakłada, iż jego celem głównym jest wypracowanie, upowszechnienie i wdrożenie nowej formuły procesu dydaktycznego ukierunkowanego na efekty uczenia się dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanej społecznie w województwie dolnośląskim. Wprowadzi i utrzyma on tzw. "trudną młodzież" w systemie edukacji, co za tym idzie - da szansę lepszego startu w dorosłe życie.

Docelowo zmniejszy się liczba młodzieży, która znajduje się poza systemem szkolnictwa gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczająca system) i młodych osób wracających na drogę przestępstwa.

Cele szczegółowe są tożsame z zapisami znajdującymi się we wniosku o dofinansowanie projektu:

1. Nabycie w okresie 8 miesięcy przez 25 pracowników placówek zajmujących się m.in. socjalizacją i resocjalizacją „trudnej młodzieży” z województwa dolnośląskiego, wiedzy i umiejętności z zakresu modelu aktywizacji edukacyjno-zawodowej.

2. Opracowanie w okresie 1 miesiąca 3 programów:
- programu wyjazdu survivalowego dla „trudnej młodzieży”,

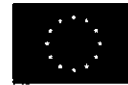
Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. V.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- programu warsztatu ukierunkowanego zawodowo dla „trudnej młodzieży”,
- programu pracy wolontarystycznej uwzględniającego specyfikę „trudnej młodzieży”

3. Wypracowanie i wdrożenie w okresie 17 miesięcy nowej formuły procesu dydaktycznego ukierunkowanego na efekty uczenia się dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanej społecznie w województwie dolnośląskim z wykorzystaniem doświadczenia partnera niemieckiego

4. Upowszechnienie w okresie 14 miesięcy wśród 160 pracowników placówek zajmujących się m.in. resocjalizacją „trudnej młodzieży”, ekspertów z zakresu poradnictwa młodzieżowego, terapeutów rodzinnych, uzależnień, doradców zawodowych, pracowników socjalnych, działających w województwie dolnośląskim.

Ad. 1.

Cel zostanie osiągnięty poprzez udział w całym procesie tworzenia nowej formuły procesu dydaktycznego ukierunkowanego na efekty uczenia się dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanej społecznie, czyli:

- udział w 3 jednodniowych spotkaniach In Desk, których efektem jest wyłonienie zespołu metodycznego,
- udział w 2 dwudniowych warsztatach strategicznych, których efektem będzie opracowanie modelu procesu dydaktycznego ukierunkowanego na efekty uczenia się młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanej społecznie,
- udział w miesięcznym wyjeździe wraz 20 – osobową grupą młodzieży,
- mentoring dla młodzieży na etapie działań wolontarystycznych.

Weryfikacja dokonywana będzie za pomocą list obecności z każdego zdarzenia, dokumentacji z warsztatów, wyjazdu oraz wolontariatu.

Pomiar:

- po każdym spotkaniu, warsztacie; sumująco po zakończeniu warsztatów; co kwartał; na podstawie bieżącej współpracy z uczestnikami.

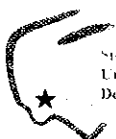
Wskaźnik pomiaru celu:

Liczba pedagogów/ psychologów/ terapeutów/ pracowników placówek zajmujących się m.in. socjalizacją i resocjalizacją trudnej młodzieży – 25 osób.

Jakościowy wskaźnik pomiaru celu:

- Wzrost o średnio 30 punktów procentowych, wiedzy u 25 użytkowników z zakresu metod pracy z młodzieżą zagrożoną niedostosowaniem społecznym lub niedostosowaną społecznie.

Weryfikacja dokonana będzie za pomocą pre testów i post testów. Pomiar dokonany będzie przed realizacją obozu oraz po zakończeniu udziału w projekcie.

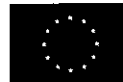
Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. V.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 80% mentorów potwierdzi że udział w projekcie przyczynił się do poszerzenia ich metod pracy z młodzieżą. Pomiar dokonany będzie na podstawie kwestionariusza wywiadu.

Ad. 2.

Cel zostanie osiągnięty poprzez przygotowanie 3 pakietów programów wspomagających proces dydaktyczny, którego efektem będzie ułatwienie „trudnej młodzieży” wejścia w dorosłe, samodzielne życie oraz w lepsze relacje ze społeczeństwem.

Weryfikacja dokonywana każdorazowo po spotkaniach i warsztatach.

Wskaźnik pomiaru celu: liczba opracowanych narzędzi – 3

Ad. 3

Cel zostanie osiągnięty poprzez skonstruowanie nowego modelu dydaktycznego w pracy z „trudną młodzieżą”.

Weryfikacja wynikać będzie z uzyskania pozytywnej oceny Regionalnej Sieci Tematycznej i IP2 wstępnej i ostatecznej wersji produktu finalnego.

Wskaźnik pomiaru celu: liczba opracowanych narzędzi - 1

Ad. 4

Cel zostanie osiągnięty poprzez organizację konferencji upowszechniających oraz spotkań informacyjnych.

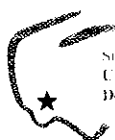
Weryfikacja dokonana będzie na podstawie list obecności, deklaracji uczestnictwa.

Wskaźnik pomiaru celu: liczba uczestników konferencji – 160 osób

III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego

Innowacyjność formy wsparcia polega na wykorzystaniu nowego instrumentu, jakim jest połączenie w działaniach na rzecz „trudnej młodzieży”, elementów edukacyjnych, survivalu oraz elementów pomagających ukierunkować się zawodowo i elementów pracy wolontarystycznej. Opracowany proces dydaktyczny umożliwi udzielenie kompleksowego wsparcia w kilku ważnych obszarach: wzmocni odbiorcę na podłożu psychologicznym, umożliwi diagnozę swych możliwości i oczekiwań pod kątem zawodowej przyszłości oraz pomoże „wejść” do społeczeństwa poprzez pracę jako wolontariusz na rzecz organizacji pozarządowych.

„Wyrwanie” młodych ludzi ze swego środowiska, czy też środowiska, w którym są resocjalizowani i ciągła praca z nim w okresie miesięcznego wyjazdu na obóz „Szkoły życia” pozwoli bardziej wpłynąć na ich zachowania, pobudzić do refleksji nad sobą i zaszczepić dobre wzorce.

Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. V.

Podejście zaproponowane w projekcie nie było dotychczas powszechnie stosowane m.in. z racji niedoceniań psychologii przetrwania stosowanej podczas survivalu. Jego wykorzystanie w pracy profilaktycznej w Polsce jest w dalszym ciągu niedoceniane, mimo pozytywnych efektów takich działań obserwowanych wśród tzw. „trudnej młodzieży” np. w Niemczech. Poza tym w Polsce nie podejmowano dotąd prób tworzenia wyrazistej i przemyślanej koncepcji resocjalizacji i socjalizacji w Polsce.

Zastosowanie survivalu w pracy z „trudną młodzieżą” w trakcie „szkoły życia” pozwoli dostarczyć wiedzę i umiejętności w bardzo atrakcyjny sposób. Survival zawiera w sobie pozytywny potencjał rozwojowy ponieważ proponuje: przygodę i aktywność ruchową oraz satysfakcję z umiejętności radzenia sobie w trudnych warunkach, zdobycie wiary w siebie i rozwój poczucia własnej wartości po efektywnym i skutecznym działaniu, samodzielne podejmowanie decyzji, realizację i odpowiedzialność osobistą, pracę nad charakterem i samodyscypliną. Wspólne doświadczenie pobytu grupowego pozwala uczestnikom osiągnąć uznanie innych, zdobyć inspirację dla rozwoju osobistych zainteresowań, poprawić kontakt z otoczeniem i zacieśnić więzi z innymi. Działania w warunkach survivalu pozwalają odkryć w sobie odpowiedzialność, współdziałanie, własne biologiczne i psychiczne rezerwy, pokonać własne słabości – wszystko to staje się bodźcem do zmiany myślenia na swój temat i wtórnie do zmiany zachowania oraz zakwestionowania dotychczasowych zachowań ryzykownych.

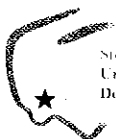
W trakcie „szkoły życia” młodzież będąc pod opieką zespołu metodycznego – specjalistów w swojej dziedzinie – będzie uczestniczyć w warsztatach grupowych i indywidualnych sesjach (m.in. warsztaty z zarządzania emocjami, postaw obywatelskich, przewidziano grupy terapeutyczne dla osób zażywających narkotyki i pijących alkohol oraz ćwiczenia z zakresu promocji zdrowia).

Pozytywnym wzmocnieniem efektów survivalu będzie wprowadzenie w trakcie zajęć działań społecznie użytecznych, takich jak np. pomoc w pracy w gospodarstwie, doprowadzanie do porządku miejsc użyteczności publicznej, etc. Dzięki temu młodzież będzie od razu widzieć widoczne skutki swych pozytywnych działań.

Innowacyjne podejście wyraża się również w relacjach na linii opiekun – wychowanek. W trakcie trwania obozu członkowie zespołu metodycznego pełnić będą nie tylko rolę opiekunów, ale też mentorów – przewodników zapewniającym pomoc, udzielającym rad i zachęt, by doprowadzić do uwolnienia potencjału swojego podopiecznego i poprawić jego wyniki.

Charakter mentoringu jako przewodzenia i doradzania będzie kontynuowany podczas etapu pracy wolontarystycznej.

Uczestnicy po zakończeniu zajęć survivalowych, biorą udział w warsztatach ukierunkowujących ich zawodowo. Zajęcia z doradcą

personalnym/zawodowym pomocą im określić Indywidualne Plany Działań, określić swoje predyspozycje, wybrać rodzaj szkoły, specjalizację, zawód. Uwieńczeniem programu jest wolontariat w organizacjach pozarządowych świadczony przez wychowanka połączony z indywidualną opieką i pracą z mentorem (cyt. „Najlepszą drogą do odnalezienia samego siebie jest zagubienie się w służeniu innym”, Ghandi) Wartością dodaną proponowanego rozwiązania będzie rozbudzenie w najbliższym otoczeniu wychowanków w/w placówek(rodzinach, znajomych) wiary w możliwości i przekonanie, że jakość ich życia w dużej mierze zależy od nich samych.

Innowacja służy dwóm grupom docelowym, w których w przyszłości możliwe będzie jej wykorzystywanie:

1. Użytkownicy.

-pedagodzy, psychologzy - pracownicy ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, domów dziecka, gimnazjów, eksperci z zakresu poradnictwa młodzieżowego, terapeuci rodzinni, terapeuci uzależnień, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni (program wyjazdu o charakterze survivalu; program warsztatów ukierunkowanych zawodowo),
- pracownicy organizacji pozarządowych (program pracy wolontarystycznej).

2.Odbiorcy.

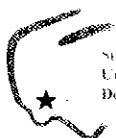
Są to wychowankowie takich placówek jak: zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, ośrodki socjoterapii, uczniowie gimnazjów, wychowankowie domów dziecka.

We wniosku o dofinansowanie projektu wskazano, że w wymiarze docelowym użytkownikami i odbiorcami innowacji będą przedstawione grupy użytkowników i odbiorców województwa dolnośląskiego, niemniej z uwagi na ogólnokrajowy zasięg występujących problemów, wskazane jest by byli nimi użytkownicy i odbiorcy z całego kraju. Tym samym produkt finalny może być wdrożony w całym kraju.

Założono więc, że na etapie testowania odbiorcy pochodzą będą z terenu Dolnego Śląska. Z kolei w kontekście docelowym, z uwagi na perspektywę przeniesienia wypracowanych rozwiązań na obszar całego kraju, odbiorcy będą pochodzą z obszaru całej Polski.

Warunkiem właściwego działania innowacji jest uzyskanie poparcia ze strony użytkowników dla tej idei. W celu zapewnienia dalszej współpracy i pełnego zrozumienia dla oferowanego instrumentu, do bieżących prac w projekcie zaproszono przedstawicieli tych instytucji.

Ważnym elementem jest także:

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- zapewnienie właściwej struktury zespołu metodycznego. Powinni znaleźć się w nim specjaliści różnych dziedzin będący pracownikami różnych instytucji. Zagwarantowanie doboru specjalistów z różnych placówek pozwoli zgromadzić swoisty know-how w jednym miejscu i czasie, dając możliwość intensywnej pracy z młodzieżą w trakcie miesięcznej „szkoły życia” na wielu płaszczyznach – (survival, socjoterapia)
- rekrutacja odbiorców projektu – zrozumienie idei i „danie szansy” przez młodzież oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Oczekiwanym efektem zastosowania innowacji jest:

- uwrażliwienie tzw. „trudnej młodzieży” na społeczeństwo, ułatwienie funkcjonowania w nim, określenie predyspozycji zawodowych, a tym samym umożliwienie lepszego startu w samodzielne, dorosłe życie;
- wzrost motywacji u „trudnej młodzieży” do zmiany swych zachowań i utrwalenia dobrych wzorców, rzadsze zachowania dysfunkcyjne;
- włączenie całego procesu dydaktycznego do systemu edukacji dedykowanego grupie odbiorców, jaką jest trudna, skonfliktowana z prawem młodzież.

Innowacja będzie obejmować następujące elementy:

Produktem finalnym jest model procesu dydaktycznego ukierunkowanego na efekty uczenia się tzw. „trudnej młodzieży” - młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanej społecznie.

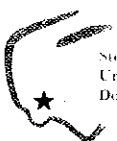
Integralną część produktu finalnego stanowią:

- Program wyjazdu o charakterze survivalu skonstruowany na potrzeby grupy odbiorców, jaką jest tzw. „trudna młodzież”.

Program zawiera wszelkie niezbędne informacje potrzebne do realizacji obozu „szkoły życia” począwszy od poradnika zawierającego wskazówki na temat technicznej organizacji obozu i wymogów formalno – prawnych jego funkcjonowania, poprzez założenia i wskazówki do realizacji zajęć survivalowych, następnie poprzez założenia dotyczące technik i metod pracy socjoterapeutycznej z młodzieżą w trakcie trwania obozu, kończąc na wskazaniach technik ewaluacyjnych i instrumentów do ewaluacji „szkoły życia”.

Wskazówki metodyczne i organizacyjne do realizacji zajęć survivalowych:

1. Zajęcia realizowane będą głównie w formie warsztatów, spotkań w grupach oraz pracy indywidualnej z mentorami.
2. Każdy dzień będzie się kończył podsumowaniem w gronie poszczególnych grup. Każdego wieczora kadra wychowawcza będzie omawiała miniony dzień i plan na kolejny.
3. Uczestnicy na co dzień będą funkcjonować w 4 stałych grupach, jednak podczas niektórych zadań grupy będą mieszane lub łączone, aby wszyscy

Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi e. V.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

uczestnicy mieli szansę współpracować z każdym obozowiczem i lepiej się poznać.

Program obozu „szkoły życia” obejmować będzie takie zajęcia jak:

I.

Pierwsza pomoc – resuscytacja i reanimacja, postępowanie na miejscu wypadku

Pierwsza pomoc – rany i krwotoki, wstrząs, omdlenia, bandażowanie, przedmioty w ciele,

Pierwsza pomoc – oparzenia, odmrożenia, udary słoneczne, szok termiczny, transport rannego

Pierwsza pomoc – zatrucia, urazy kończyn (złamania, skręcenia, zwichnięcia), urazy wewnętrzne

Symulacja ratownicza (cały obóz)

II.

Warsztaty kulinarne – przygotowanie prostych posiłków (jajecznica, placki, ciasto na kiju, zupa, herbata, kompoty itp.)

Warsztaty kulinarne – zdobywanie pożywienia w leśnej spiżarni, rozpoznawanie roślin jadalnych

III.

Warsztaty – bieżące życie grupy + zagrożenia wynikające z nałogów

Warsztaty – bieżące życie grupy + zagrożenia wynikające z postawy konformistycznej

Warsztaty – bieżące życie grupy + cele życiowe

Warsztaty – bieżące życie grupy + emocje chciane i nie

Warsztaty – bieżące życie grupy + rola autorytetów

Warsztaty – bieżące życie grupy + przyszłość odwołana czy oczekiwana

Warsztaty – bieżące życie grupy + strachy i lęki

Warsztaty – bieżące życie grupy + przyjaźń

Praca indywidualna z mentorami

IV.

Kompetencje interpersonalne – asertywność

Kompetencje interpersonalne – efektywna komunikacja

Kompetencje interpersonalne – podwyższenie samooceny

Kompetencje interpersonalne – radzenie sobie ze stresem

Kompetencje interpersonalne – wyznaczanie celów życiowych i planowanie

V.

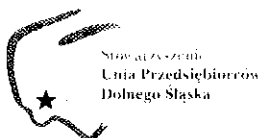
Warsztaty socjoterapeutyczne – oswoić emocje

Warsztaty socjoterapeutyczne – problemy związane z życiem w grupie

VI.

Edukacja prospołeczna – wolontariat na rzecz lokalnej społeczności

Edukacja ekologiczna – wolontariat na rzecz rezerwatu i lasu

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

VII.

Zawody sportowe

Zawody strzelnicze i inne konkurencje średniowieczne

Gry terenowe

Podchody

Arteterapia – świeczniki z korzeni i szklane lampiony

Arteterapia – leśna galeria sztuki

Happening ekologiczno-artystyczny

Zadania i logiczne łamigłówki – konkursy

Leśne kino – wyświetlanie filmów

Ognisko

VIII.

Terenoznawstwo – wyznaczanie kierunków i azymutu, skala, czytanie i orientowanie mapy

Terenoznawstwo – nocna mapa nieba

Terenoznawstwo – poruszanie się w nieznanym i trudnym terenie

IX.

Techniki pionierskie – węzły, budowanie drabinek sznurowych, huśtawek

Techniki pionierskie – budowanie ognisk i rozpalenie ognia

Techniki pionierskie – nauka podchodzenia i tropienia, budowanie szałasów

Techniki pionierskie – uzyskiwanie wody pitnej i przewidywanie pogody

Zajęcia linowe

Nocne bytowanie w lesie (budowie szałasów)

- Program warsztatu ukierunkowanego zawodowo.

Program zawiera wskazania dotyczące metod i technik pracy z określoną grupą odbiorców, zalecenia dotyczące sposobu organizacji warsztatów, program warsztatów oraz wskazówki do sposobu planowania ścieżki zawodowej z uwzględnieniem specyfiki odbiorców.

- Program pracy wolontarystycznej uwzględniający specyfikę „trudnej młodzieży”.

Program zawiera opis doświadczeń w pracy z młodzieżą metodą wolontariatu oraz wskazówki odnośnie metod pracy. Określa cele szczegółowe, prawa i obowiązki wolontariusza, kodeks etyczny i sposoby ewaluacji.

Składowe wdrażanej innowacji to: dla grupy użytkowników - 3 jednodniowe spotkania In Desk oraz 2 dwudniowe warsztaty strategiczne, dla grupy użytkowników i odbiorców - 1 dwudniowe warsztaty grupowe o charakterze socjoterapeutycznych, dla grupy użytkowników - miesięczny obóz „szkoły życia”, 3 dni warsztatów ukierunkowanych zawodowo oraz 6 – miesięczny wolontariat na rzecz wybranych NGO's.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto, po analizie potrzeb zespołu metodycznego, zdecydowano, w ramach budżetu, o zwiększeniu ilości warsztatów o jednodniowe zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej przed wyjazdem na obóz „szkoły życia”.

IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

W wymiarze docelowym grupę użytkowników stanowią:

–pedagodzy, psychologzy - pracownicy ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, domów dziecka, gimnazjów, eksperci z zakresu poradnictwa młodzieżowego, terapeuci rodzinni, uzależnień, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni, pracownicy NGO'ów, działający na Dolnym Śląsku.

W wymiarze testowania jest to 25 członków zespołu metodycznego - osób piastujących w/w stanowiska. W zespole tym przewidziano również udział specjalisty z zakresu survivalu oraz lekarza/ratownika medycznego.

Grupę odbiorców w wymiarze docelowym stanowią wychowankowie takich placówek jak zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, ośrodki socjoterapii, uczniowie gimnazjów, wychowankowie domów dziecka (z obszaru całej Polski). W wymiarze testowania jest to 20 wychowanków w/w placówek województwa dolnośląskiego, będących uczestnikami w ramach projektu.

Podstawowym priorytetem przy rekrutacji użytkowników była konieczność zapewnienia uczestnictwa potencjalnych uczestników z wszystkich wcześniej wskazanych instytucji. Zaplanowano rozpropagowanie idei projektu i produktu finalnego wśród instytucji mających styczność z młodzieżą, również niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Zaplanowano wystosowanie pism m.in. do zakładów poprawczych z obszaru Dolnego Śląska, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, Gimnazjów, Domów Dziecka, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, Sądu Okręgowego, MOPS – ów.

Z uwagi na specyfikę projektu i obciążenia związane z realizacją założonego programu, bardzo wyraźnie akcentowano konieczność dogłębnej samooceny przed przystąpieniem do projektu oraz zwrócenie uwagi na konieczność przereorganizowania swego osobistego życia głównie w kontekście miesięcznego wyjazdu na obóz „szkoły życia”.

Wybór na mentora dokonany będzie zgodnie z Regulaminem rekrutacji na mentora. Uwzględniając specyfikę projektu założono, iż mentorem w „szkole życia” może być wyłącznie osoba, która:

- posiada kierunkowe wyższe wykształcenie,

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- minimum 2 letni staż pracy z młodzieżą zagrożoną niedostosowaniem lub niedostosowaną społecznie. ✓

Proces testowania składa się z następujących po sobie etapów:

1. Rekrutacja uczestników.

Zapisy wniosku o dofinansowanie projektu określały liczbowo strukturę grupy w kontekście instytucji, z których wywodzić będą się odbiorcy: maksymalnie 4 osoby pozostające pod opieką kuratora, max. 4 osoby z ośrodków szkolno-wychowawczych, max. 4 osoby ze schroniska dla nieletnich, max. 4 osoby z zakładu poprawczego, max. 2 osoby z domu dziecka, max. 2 osoby z gimnazjum.

Podstawą do przyjęcia procesu rekrutacyjnego jest formularz zgłoszeniowy do projektu, karta kwalifikacyjna uczestników na wyjazd na „szkołę życia” oraz wydana przez rodziców bądź opiekunów prawnych, zgoda na uczestnictwo w projekcie.

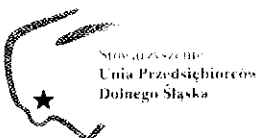
Zespół metodyczny dokona weryfikacji kandydatów, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia składu grupy z mieszanych instytucji.

Ostateczny wpływ na zakwalifikowane do projektu będzie mieć opinia dyrektora placówki, pod opieką której znajduje się wychowanek. Specyfika instytucji wskazywanych w projekcie, sprawujących nadzór nad młodzieżą sprawia, że wszelkie decyzje związane z wychowankiem (zwłaszcza dotyczące chociażby miesięcznego wyjazdu na obóz) nie mogą być podjęte bez zgody dyrektora. Dlatego zapis w strategii o konieczności otrzymania decyzji od dyrektora placówki jest konieczny. Zwrócić też uwagę, że instytucja, w której mieszka wychowanek, ma największą wiedzę na temat jego zachowania i potrzeb. Jednak to Wnioskodawca będzie mieć wpływ na ostateczny kształt grupy, mając w obowiązku zapewnienie reprezentatywnej grupy (użytkowników rekrutujących się z określonych instytucji).

Po zakończonej rekrutacji przewidziano spotkanie z rodzicami lub opiekunami prawnymi w celu ustalenia kwestii organizacyjnych. ✓

2. Warsztaty grupowe socjoterapeutyczne.

Przed wyjazdem na obóz „szkoły życia” zaplanowano realizację 16 godzin zajęć mających na celu integrację (20 - osobowa grupa młodzieży i 25 - osobowa grupa zespołu metodycznego) i budowanie zaufania. Uczestnicy poznają zjawiska i procesy grupowe, sposób planowania zajęć i formy pomocy, a także zapoznają się z praktyczną stroną przygotowania do części drugiej, czyli wspólnego wyjazdu survivalowego. Wcześniejsza integracja grupy pozwoli zastosować survival w pracy grupowej, umożliwi przyswojenie przez ✓

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

uczestników wiedzy przydatnej w czasie wyjazdu. Zajęcia odbędą się w 2 blokach 8-godzinnych realizowanych w ciągu 2 dni. ✓

Młodzież wspólnie z mentorami określi kontrakt – zbiór ogólnych zasad, które obowiązywać będą w codziennym życiu obozowym. Wszyscy zostaną też wyposażeni w regulaminy (m.in. Zasady ochrony przeciwpożarowej, Regulamin obozowy). ✓

3. Organizacja „szkoły życia”. ✓

3. a. Grupowy trening interpersonalny ✓

3. b. Organizacja prac społecznie użytecznych ✓

Zaplanowano miesięczny wyjazd na obóz „szkoły życia”. Organizacja obozu oparta będzie na obowiązujących w tym zakresie wymogach i przepisach prawnych. Wyjeżdżając na obóz młodzież wyposażona będzie w odpowiednie obuwie trekkingowe, obuwie zmienne, odzież (kurtka, polar, dres, t-shirty) oraz latarki. ✓

Młodzież będzie podzielona na cztery 5 – osobowe zespoły, w których będzie wykonywać poszczególne zadania. W trakcie trwania obozu młodzież będzie brała udział w zajęciach survivalowych. Przeprowadzenie survivalu ukierunkowane będzie na kształtowanie kompetencji twórczego myślenia, innowacyjności i pracy zespołowej wśród uczestników, a także na budowanie zaufania społecznego i kapitału społecznego. Młodzież będzie uczestniczyć w zajęciach tylko z odpowiednią asekuracją i pod kontrolą opiekunów. ✓

W trakcie wyjazdu młodzież będzie miała też warsztaty socjoterapeutyczne, zajęcia z zarządzania emocjami, postaw obywatelskich, przewidziano grupy terapeutyczne dla osób zażywających narkotyki i pijących alkohol oraz ćwiczenia z zakresu promocji zdrowia. ✓

Będzie też wykonywać na rzecz okolicznej społeczności prace społecznie użyteczne (np. pomoc w gospodarstwie, opieka nad zwierzętami, pomoc dla leśników). Pomogą one przyspieszyć proces socjalizacji młodzieży. ✓

4. Warsztaty strategiczne ukierunkowane zawodowo ✓

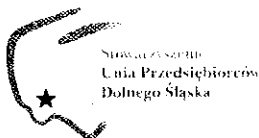
4. a. Utworzenie Indywidualnych Planów Działania ✓

Przewidziano dla grupy odbiorców 3 dni zajęć warsztatowych podczas których wraz z doradcą zawodowym dokonają autodiagnozy w kontekście zawodowych preferencji. Doradca zawodowy pomoże określić wybór szkoły, zawodu. Efektem zajęć będzie skonstruowanie 20 Indywidualnych Planów Działania. ✓

5. Wolontariat w NGO i współpraca z mentorem ✓

5. a. Indywidualna współpraca uczestników ze swoim mentorem ✓

5. b. Warsztat grupowy ✓

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ostatnim etapem jest etap indywidualnej pracy z mentorem. Młodzież będzie działać jako wolontariusze w NGO's. Dzięki pracy jako wolontariusz odbiorcy będą mieli możliwość rozwijania siebie poprzez pracę na rzecz innych (staną się coraz bardziej dojrzałymi emocjonalnie, odpowiedzialnymi za powierzone zadania ludźmi), poszerzą własne horyzonty myślowe (zetkną się z nowymi zagadnieniami, poznają bliżej problemy społeczne), będą mieli szansę odkryć, co tak naprawdę chcą robić w życiu.

Nadzór nad monitoringiem w projekcie sprawuje Dyrektor Projektu. Za jego poprawność pod względem merytorycznym odpowiada Koordynator ds. promocji, monitoringu, ewaluacji i sprawozdawczości. Badanie rezultatów prowadzone będzie w sposób ciągły.

Monitoring warsztatów realizowany będzie na bieżąco za pomocą: list obecności oraz bieżącej współpracy z uczestnikami.

Prowadzona będzie również przez cały okres trwania obozu „szkoły życia” obserwacja przez zespół metodyczny - w zakresie zmian w postawach uczestników z grupy odbiorców. Narzędziem w tym pomocnym będą prowadzone każdego dnia dzienniki przez każdego z mentorów oraz raporty z codziennych podsumowań dnia.

Monitoring działań wolontarystycznych opierać będzie się na stałej współpracy z przedstawicielami organizacji pozarządowych, w których świadczony będzie wolontariat, na bieżącym kontakcie z mentorami oraz poprzez weryfikację kart pracy wolontariusza.

Monitoring wspomogą ponadto spotkania Grupy Sterującej. Porównanie osiągniętych rezultatów z planowanymi, będzie podstawą do podejmowania ewentualnych działań korygujących.

Z merytorycznego punktu widzenia za poprawność testowania produktu odpowiedzialny będzie Koordynator. Koordynator będzie również weryfikować prawidłowość realizacji procesu testowania i rekomendować ewentualne decyzje o wprowadzeniu korekt. Ostateczne decyzje w tym obszarze należeć będą do Dyrektora Projektu. Dodatkowo powołany zespół ewaluacyjny złożony z zewnętrznych ekspertów, dokona oceny efektów wdrażania produktu finalnego oraz sformułuje wnioski i rekomendacje ukierunkowane na wprowadzenie niezbędnych modyfikacji.

V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa

Przewidziano prowadzenie ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej.

W ramach ewaluacji wewnętrznej planowane są działania prowadzone na bieżąco w trakcie realizacji fazy testowania, dla których zakładane efekty opisano w części III przedmiotowej Strategii. Osiągnięcie tych efektów pozwoli uznać za wystarczające

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

uzasadnienie zarówno dla stosowania innowacji na szerszą skalę, jak i jej upowszechnienia i włączenia do głównego nurtu polityki.

Badania ewaluacyjne prowadzone będą dwukrotnie na początku i na zakończenie poszczególnych form wsparcia. Szczegóły dotyczące założeń ewaluacyjnych zamieszczone są w opracowanym na potrzeby projektu dokumencie „Złożenia Ewaluacji Szkoła Życia”. W przypadku stwierdzenia potrzeby zwiększenia częstotliwości badań ich liczba zostanie odpowiednio powiększona.

Głównymi źródłami pozyskania informacji do oceny wyników testowania będą:

- w przypadku użytkowników:

- na początku: ankieta oczekiwań, pre test
- na zakończenie: post test, ankiety ewaluacyjne, indywidualne opinie, opinia moderatora spotkań i warsztatów;

- w przypadku odbiorców:

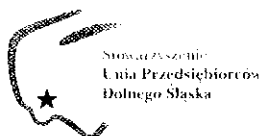
- na początku: opinia rodzica/opiekuna, Indywidualne rozmowy, notatka z obserwacji (stan wyjściowy dotyczący postawy, nastawienia do zmiany).
- na zakończenie: ankiety ewaluacyjne (subiektywna ocena uczestników projektu), opinia doradcy zawodowego (ocena opisowa), ocena opisowa mentorów (zaangażowanie, zmiany postaw w trakcie realizacji zajęć), opinia przedstawicieli organizacji pozarządowych, w których świadczony będzie wolontariat.

Dodatkowym źródłem informacji świadczących pośrednio o adekwatności produktu dla użytkowników będą: zainteresowanie udziałem w projekcie ze strony potencjalnych odbiorców na etapie rekrutacji (liczba zgłoszeń w stosunku do założeń projektu).

Bieżąca ewaluacja pozwoli na ocenę jakości i skuteczności podjętych działań, dostrzeżenie ewentualnych błędów i niewykorzystywanych możliwości. Stanowiąc będzie podstawę do bieżącego korygowania produktu finalnego, tak aby po okresie testowania był gotowy do walidacji. Za planowanie i przebieg procesu ewaluacji odpowiedzialny jest Koordynator ds. promocji, monitoringu, ewaluacji i sprawozdawczości, o uwzględnianiu uwag i korygowaniu pierwotnych założeń ostateczną decyzję podejmuje Dyrektor projektu po przedstawieniu propozycji przez Koordynatora.

Ewaluacji towarzyszyć będzie bieżący monitoring, który jest procesem ciągłym. Dzięki monitoringowi możliwe jest bieżące korygowanie, weryfikowanie, udoskonalanie działań, planów, terminów realizacji itp. przez bezpośrednich realizatorów testowania. Na potrzeby bieżącego monitoringu stworzony zostanie zestandaryzowany formularz, za którego okresowe wypełnianie odpowiadać będzie koordynator ds. promocji, monitoringu, ewaluacji i sprawozdawczości.

Powołany zostanie również zewnętrzny zespół ewaluacyjny złożony z ekspertów niezależnych od wnioskodawcy. Do zadań zespołu ewaluacyjnego złożonego z zewnętrznych ekspertów będzie należało opracowanie koncepcji ewaluacji,

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

przeprowadzenie oceny produktu finalnego i efektów jego wdrażania oraz opracowanie raportu podsumowującego z ewaluacji produktu. Ewaluacja zewnętrzna będzie miała na celu przede wszystkim sformułowanie wniosków i rekomendacji ukierunkowanych na wprowadzenie niezbędnych modyfikacji, korekt i poprawek do elementów produktu finalnego. Ma ona jednocześnie stanowić opinię o produkcie z jednoznacznie sformułowaną oceną pozwalającą na określenie, czy osiągnięto efekty uzasadniające stosowanie innowacji na szerszą skalę. Zakres ewaluacji zewnętrznej będzie obejmował minimum: ocenę innowacyjności zaproponowanych rozwiązań w stosunku do wcześniej istniejących; ocenę atrakcyjności proponowanego produktu finalnego; ocenę wyników procesu testowania. Zadania te mogą zostać rozszerzone w wyniku propozycji członków zewnętrznego zespołu ewaluacyjnego wynikających z przedstawionej koncepcji lub nowych okoliczności wynikłych na etapie testowania.

Zewnętrzny zespół ewaluacyjny wyłoniony zostanie zgodnie z zasadą konkurencyjności, przy przyjęciu jako priorytetowe kryteriów merytorycznych. W przypadku zgłoszenia w odpowiedzi na zaproszenie więcej niż jednej propozycji zewnętrznego zespołu ewaluacyjnego jako priorytetowe kryteria wyboru brane będą pod uwagę doświadczenie zawodowe w obszarze problemowym projektu, doświadczenie w procesie oceny oraz przygotowana w odpowiedzi na zaproszenie wstępna koncepcja ewaluacji.

VI. Strategia upowszechniania

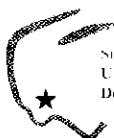
Celem działań upowszechniających jest rozpropagowanie informacji oraz zwiększenie wiedzy na temat zalet produktu finalnego, zachęcenie podmiotów/instytucji do jego stosowania. Ponadto celem upowszechniania będzie uzyskanie wsparcia dla realizacji działań włączających (przygotowanie gruntu pod późniejsze działania w zakresie mainstreamingu).

Do celów szczegółowych upowszechniania zalicza się:

- popularyzacja wypracowanego modelu wsparcia wśród użytkowników oraz wpłynięcie na ich pozytywne nastawienie do korzystania z zaproponowanych instrumentów wsparcia.
- promowanie dobrych praktyk oraz możliwości przeniesienia doświadczeń wypracowanych w ramach projektu na poziom krajowy.

Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie wymiar upowszechniania obejmować będzie 160 użytkowników z terenu Dolnego Śląska.

Z uwagi na ogólnopolski potencjał projektu rozszerzono obszar, z którego pochodzą uczestnicy konferencji. Dzięki temu rezultaty projektu dotrą do przedstawicieli użytkowników w całej Polsce.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Są to przedstawiciele kuratoriów oświaty, dyrektorzy placówek oświatowych, dyrektorzy instytucji zajmujących się resocjalizacją młodzieży (zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy dziecka), pełnomocnicy ds. profilaktyki z poszczególnych gmin, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psychologowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, przedstawiciele prężnie działających organizacji pozarządowych z województwa dolnośląskiego.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1.IX.2000r. w sprawie placówek opiekuńczo - wychowawczych w rozdziale 5 określa zasady i tryb kwalifikowania oraz kierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Podstawą do skierowania do placówki jest orzeczenie sądu, wnioski rodziców, opiekunów prawnych lub małoletniego (§24). Orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce określa typ placówki. Po otrzymaniu orzeczenia powiat (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie) obowiązany jest znaleźć dla dziecka konkretną placówkę spośród należących do typu wymienionego w orzeczeniu. Z uwagi na nałożenie na powiaty obowiązku wykonywania orzeczeń sądów w tym zakresie oraz rzeczywisty wpływ na to, w jakiej instytucji umieszczane jest dziecko/młodzież sprawiające problemy wychowawcze, zasadne jest, że w grupie użytkowników znajdują się również przedstawiciele Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie.

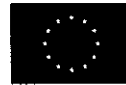
Działania upowszechniające rozpoczęto jeszcze przed etapem testowania. Skierowano je do potencjalnych użytkowników - uczestników upowszechniania poprzez dystrybucję informacji o idei projektu innowacyjnego, jego celach, działaniach, rezultatach i produktach. Ponadto realizowane było poprzez m.in. zastosowanie zasady empowerment, czyli włączenie grupy użytkowników do przygotowania założeń produktu finalnego.

Zasada empowermentu realizowana w projekcie poprzez:

Udział przedstawicieli sądu, kuratorium, nauczycieli wychowawców różnych placówek wychowawczych oraz liderzy organizacji młodzieżowych uczestniczą w warsztatach dotyczących wypracowywania poszczególnych etapów realizacji projektu. Co miesiąc odbywają się robocze spotkania mentorów oraz personelu projektowego w zakresie opiniowania wyników projektowych i kształtu programów szkoleniowych, szkoły życia, wolontariatu. Kwestie merytoryczne są również konsultowane z młodzieżą podczas spotkań mentorów z wychowankami. W zakresie realizowanych zadań młodzież z mentorami opracuje kontrakt poprzez określenie kwestii związanych m.in. z zasadami komunikacji ze sobą, sposobem korzystania z prywatnych komórek. Młodzież złożyła też pomysły i propozycje odnośnie gier i zabaw w trakcie obozu, które zostały zaanektowane do programu obozu.

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”

współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Podczas obozu kadra będzie uwrażliwiona na potrzeby i nastroje młodzieży i w codziennym życiu obozowym będzie włączać ją w procesy decyzyjne (związane m.in. ze sposobem realizacji poszczególnych zadań, zagospodarowaniem wolnego czasu). Na czas obozu będzie powołana Rada Obozowa, składająca się z przedstawicieli każdej z 4 grup oraz dwóch mentorów. Rada będzie miała uprawnienia i głos doradczy w zakresie ustalonym w kontrakcie.

Opinie młodzieży odnośnie profilu organizacji pozarządowych oraz wyobrażenia o charakterze pracy dla nich, będą brane pod uwagę w procesie wyboru NGO, sów w których świadczona będzie praca wolontarystyczna. Decydujące jednak znaczenie, w jakim NGO świadczyć będzie wolontariat poszczególny odbiorca, będą mieć wnioski z Indywidualnych Planów Działania, portrety psychologiczne młodzieży oraz opinie o młodzieży zebrane w trakcie miesięcznego wyjazdu.

Działania upowszechniające w fazie testowania:

- bieżąca informacja o projekcie i produkcie finalnym poprzez stronę internetową projektodawcy,
- wysyłka papierowej wersji raportu z ewaluacji zewnętrznej testowanego produktu.

Ponadto skierowano prośbę do Ministra Sprawiedliwości prośbę o objęcie projektu innowacyjnego patronatem.

Skierowano również do 3 ogólnopolskich stacji telewizyjnych prośbę o objęcie patronatem medialnym (TVP 1, TVN, Polsat).

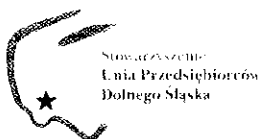
Zasadnicze działania upowszechniające obejmują:

- druk materiałów informacyjnych o produkcie finalnym (100 egzemplarzy);
- organizację 1 konferencji w pow. Świdnickim rozszerzoną do skali regionu (dla 60 osób);
- organizację 1 konferencji ogólnopolskiej (dla 100 osób);

Każda z konferencji z udziałem eksperta i moderatora. Wezmą w niej udział niemieccy partnerzy, których doświadczenie było wykorzystane przy tworzeniu produktu finalnego. Konferencja służyć będzie zaangażowaniu przedstawicieli grup docelowych i uzyskaniu od nich informacji zwrotnej. Rozdysponowane na rozpoczęcie i zakończenie ankiety pozwolą określić stopień zainteresowania innowacją oraz chęć wdrożenia zaproponowanych rozwiązań.

Konferencja o zasięgu ogólnopolskim da możliwość zaprezentowania proj. i umożliwi korzystanie z tych doświadczeń także innym placówkom.

- druk i kolportaż raportu z ewaluacji zewnętrznej testowanego produktu – 500 egzemplarzy.

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W celu promocji projektu przewidziano także druk materiałów promocyjnych (200 egzemplarzy).

O sukcesie upowszechniania stanowić będzie:

- liczba podmiotów obecnych na konferencjach, stopień zainteresowania wśród potencjalnych interesariuszy (liczba placówek, które przychylnie ustosunkują się do wypracowanych metod) (na podstawie ankiety).

VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki (jak punkt poprzedni)

Celem działań włączających do głównego nurtu polityki jest transfer wiedzy o modelu i zastosowanych rozwiązaniach do podmiotów zainteresowanych jego zastosowaniem oraz wpływ na zmiany regulacji prawnych, które umożliwią wdrożenie rozwiązań w instytucjach zajmujących się socjalizacją i resocjalizacją młodzieży.

Odbiorcy, do których będą skierowane działania włączające:

- przedstawiciele organów nadzoru, decydenci - przedstawiciele regionalnych i krajowych instytucji z obszaru oświaty i edukacji (w szczególności pracownicy kuratoriów oświaty, Ministerstwa Edukacji Narodowej), przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, członkowie komisji parlamentarnych, przedstawiciele czołowych organizacji pozarządowych;

- przedstawiciele mediów – z uwagi na ich opiniotwórczy charakter.

Działania włączające do głównego nurtu polityki (mainstreaming) będą obejmować:

Mainstreaming horyzontalny (wpływ na praktykę)

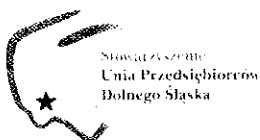
- transfer wiedzy i umiejętności o modelu wsparcia do podmiotów zainteresowanych użytkowaniem (powieleniem) produktu finalnego
- wykorzystanie modelu przez użytkowników i odbiorców.

Mainstreaming wertykalny (wpływ na legislacje i rozwiązania prawne)

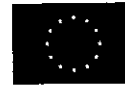
- działalność lobbingowa na rzecz systemowego stosowania innowacyjnego modelu.

Szczegółowe działanie związane z włączeniem do głównego nurtu polityki obejmować będzie:

- organizację 10 jednodniowych spotkań informacyjnych dla 20 – osobowych grup decydentów.

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

- wysyłka listów rekomendacyjnych wdrożenie nowej formuły procesu dydaktycznego.

O sukcesie włączania do polityki stanowić będzie liczba instytucji, które poprzez wskazane formy działań zapoznają się z rezultatami projektu i zadeklarują poparcie idei włączenia modelu do głównego nurtu polityki. W dalszej perspektywie sukcesem włączenia do głównego nurtu polityki będzie też chęć zaadoptowania modelu w sądach jako elementu procesu socjalizacyjnego i resocjalizacyjnego tzw. „trudnej młodzieży”.

VIII. Kamienie milowe II etapu projektu

1. Zakończenie rekrutacji grupy użytkowników – kwiecień 2012 r.
2. Zakończenie rekrutacji grupy odbiorców – lipiec 2012 r.
3. Zakończenie obozu „Szkoła Życia” – sierpień 2012 r.
4. Zakończenie warsztatów strategicznych ukierunkowanych zawodowo – wrzesień 2012 r.
5. Zakończenie etapu pracy wolontariackiej uczestników w organizacjach pozarządowych – I kwartał 2013 r.
6. Ewaluacja zewnętrzna – II kwartał 2013 r.
7. Zakończenie prac nad opracowaniem ostatecznej wersji produktu finalnego – II kwartał 2013 r.
8. Upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki – I kwartał 2014 r.

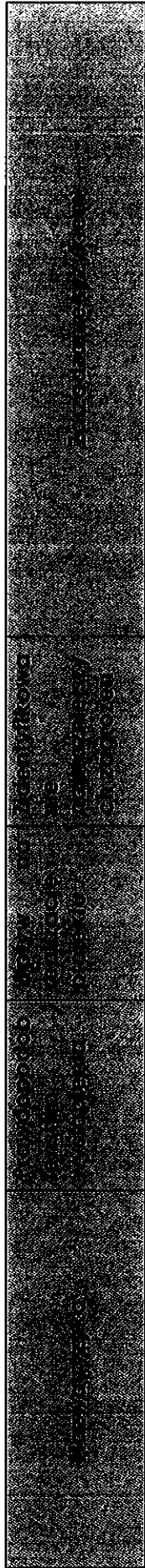
IX. Analiza ryzyka

Dokonano identyfikacji potencjalnych zagrożeń realizacji Projektu oraz oszacowano prawdopodobieństwo ich wystąpienia (na 3-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza niskie prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka, a 3 wysokie prawdopodobieństwo). Oszacowano także wpływ ryzyka na realizację Projektu (pomiar na 3-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza bardzo mały wpływ na realizację projektu, a 3 wpływ bardzo duży).

Analiza przedstawiona w tabeli poniżej.

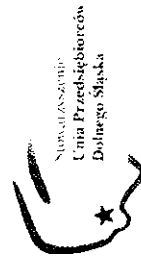

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Zagrożenia istotne

Rezygnacja z udziału odbiorców w trakcie realizacji projektu	2	2	4	Wystąpienie tego rodzaju zagrożenia określono jako wysokie. Rolę motywującą odbiorców do pozostania w projekcie sprawować będą użytkownicy projektu, którzy będą motywować i zachęcać uczestników do dalszej pracy. W przypadku, gdy nie uda się zapobiec takiej sytuacji, możliwe będzie zaproszenie do udziału w projekcie kolejnej osoby.
Logistyka działań projektowych – organizacja poszczególnych zadań, głównie organizacja obozu „szkoły życia”	2	2	4	Wystąpienie ryzyka określono jako wysokie. Z uwagi na dużą ilość działań związanych z techniczną stroną organizacji obozu „szkoły życia”, już w pierwszym miesiącu trwania projektu rozpoczęto działania zmierzające do ustalenia lokalizacji obozu

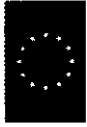
rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI

Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska
 Ul. Długa 33, 58-100 Świdnica, tel. 74 646 29 27, fax. 74 646 29 21
 szkolazycia@upds.pl, urbanowicz@upds.pl, www.upds.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

					oraz podjęto wstępne formalno – prawne działania skutkujące zapewnieniem bezpiecznego i zgodnego z przepisami obozu. ✓
Ryzyko związane z nieprawidłową implementacją Wypracowanych rozwiązań ✓	2	2	4	✓	Wystąpienie tego rodzaju zagrożenia określono jako wysokie. Zgodnie z założeniami projektu, przedstawiciele instytucji-użytkowników projektu od początku jego realizacji uczestniczą w przygotowaniu instrumentu finalnego i mają realny wpływ na jego ostateczny kształt. Ponadto na każdym etapie realizacji projektu monitorowany będzie sposób wdrażania wypracowanych rozwiązań przez użytkowników projektu, co pozwoli na natychmiastową reakcję w przypadku stwierdzenia niepożądanego kierunku wdrażania produktu. ✓
Zagrożenia średnie					
Opóźnienia w realizacji projektu ✓	1	3	3	✓	Wystąpienie tego rodzaju zagrożenia określono jako średnie. Nad terminowym wykonywaniem zadań czuwać będzie Grupa Sterująca, która na bieżąco monitorować będzie postępek w realizacji

Stowarzyszenie
Unia Przedsiębiorców
Dolnego Śląska

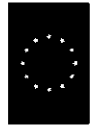
rynek z tradycjami
POWIAT ŚWIDNICKI

ibfi
e. v.

Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska
Ul. Długa 33, 58-100 Świdnica, tel. 74 646 29 27, fax. 74 646 29 21
szkolazycja@upds.pl, urbanowicz@upds.pl, www.upds.pl

				harmonogramu, a w przypadku jakichkolwiek opóźnień podejmować będzie bieżące działania polegające na zapewnieniu terminowej realizacji zadań. ✓
Rezygnacja części mentorów z udziału w projekcie	1	3	3	Prawdopodobieństwo wystąpienia tego ryzyka określono jako średnie. Mentorzy zaangażowani do udziału w projekcie są szczegółowo informowani o zasadach współpracy w projekcie, a także o harmonogramie prac (ustalenia takie są priorytetowe w związku z koniecznością wyłączenia mentorów z wszelkich innych zawodowych i osobistych działań podczas miesięcznego wyjazdu). W przypadku, gdyby, mimo wszystko, nastąpiła rezygnacja części z nich, założono możliwość przeprowadzenia uzupełniającego naboru, a nowo zaangażowane osoby kontynuowałyby pracę z odbiorcami projektu. ✓
Zbyt mała liczba użytkowników zainteresowanych udziałem w konferencjach w upowszechniających	1	3	3	Ryzyko określono jako średnie. Przeciwdziałanie polegać będzie na stałej analizie rejestru osób zadeklarowanych do udziału w konferencji (zaproszenia w większości będą imienne, udział każdorazowo potwierdzany). W przypadku wystąpienia zagrożenia przewiduje się ✓

Zagrożenia niskie				
Trudności w znalezieniu mentorów/ doradców ✓	1	2	2	Trudności zminimalizowane poprzez zacieśnienie współpracy z instytucjami reprezentującymi użytkowników. ✓
Zarządzanie projektem – kwalifikacje i kompetencje kadry zarządzającej projektem oraz stopień obciążenia obowiązkami ✓	1	2	2	Zagrożenie zakwalifikowano jako niskie z uwagi na fakt realizacji przez projektodawcę szeregu wniosków dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz dostęp do kadry specjalizującej się w realizacji tego typu projektów. ✓
Finansowanie zaplanowanych działań ✓	1	1	1	Dotychczasowa współpraca z IP2 w zakresie terminowości otrzymywania kolejnych transz płatności oraz bieżący monitoring działań księgowych pozwalają wyeliminować ryzyko związane z brakiem środków na realizację działań. ✓

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „PI-PWP Szkoła Życia”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Należy podkreślić, że funkcjonujący w projekcie system współpracy, kontroli i monitoringu przeciwdziała jakimkolwiek innym, niż wskazane powyżej zagrożeniom. Ryzyko wystąpienia innych czynników jest mocno ograniczone, zwłaszcza w kontekście dużego doświadczenia projektodawcy w realizacji projektów. Zespół projektowy jest i będzie przygotowany na skutki ewentualnej nieskuteczności podejmowanych w Projekcie działań, zwłaszcza w zakresie włączenia do głównego nurtu polityki. Mamy nadzieję, że zarówno atrakcyjność dla grup docelowych produktu finalnego, jak i sposób organizacji i przeprowadzenia Projektu pokaże, że są to rozwiązania skuteczne i warte upowszechnienia.

Załącznik - wstępna wersja produktu finalnego

**STOWARZYSZENIE
UNIA PRZEDSIĘBIORCÓW
DOLNEGO ŚLĄSKA**
UL. WARYŃSKIEGO 31B/5, 58-105 ŚWIDNICA
tel. 74 646 29 28, fax 74 646 29 21
NIP 884-252-98-57 REGON 020007564

PREZES ZARZĄDU

Sławomir Mazurek

1.
Imię, nazwisko, funkcja i podpis osoby/-ów składającej/-ych strategię

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Waldemar Skórki

GMINA MIASTO ŚWIDNICA

ul. Armii Krajowej 49
58-100 ŚWIDNICA
NIP 884-00-24-797
Regon 890718314
(3)

2.

WICESTAROSTA

Alicja Synowska

STAROSTA

Zygmunt Worsza

STAROSTWO POWIATOWE
w Świdnicy
ul. M. Skłodowskiej-Curie 7
58-100 Świdnica
(27)

DYREKTOR
ds. Rozwoju Zasobów Ludzkich

Mariusz Kołodziej

4.
Agencja Rozwoju Regionalnego
ARLEG S.A.
59-220 Legnica, ul. M. Rataja 26
Tel. 76-852-30-15, fax. 76-862-09-68
NIP 691-020-24-65 REGON 390029346

rynek z tradycjami POWIAT ŚWIDNICKI